

سواد رسانه‌ای

ضمیمه نوجوان

شماره ۷۵ - آبان ۱۴۰۰

نوجوان
۱۳۹۹

۳

دغدغه نوجوانانه هویت

سویتی دیگر نیروها و سپرهای تدافعی سنت، او را دائما در معرض قضاوت‌های ارزشی قرار داده است؛ قضاوت‌هایی که اساسا برای او آزاردهنده محسوب می‌شود. این وضعیت، پدیده نوجوانی را با چنان ابهام و آشفتگی ای روبه‌رو کرده که در سال‌های اخیر این پدیده از مرزهای مطالعات نسلی صرف، به دیدگاه‌های امنیتی سپر کرده است. امروز دیگر سخن از وجود شکاف نسلی، سخن از بدیهیات است. مساله اصلی در دوره فعلی «مواجهه مساله‌مند» با این نسل است. (صمیم، ۱۳۹۹)

مواجهه اشاره به موقعیتی دارد که در آن سوژه در برابر دیگری قرار می‌گیرد. این رویارویی (و نه هم‌آوردی)، موقعیتی اجتناب‌ناپذیر است از لحظه‌ای که به دنیا می‌آییم تا چالش‌هایی که در طول زندگی با آن روبه‌رو می‌شویم، چه در تعامل با پدیده‌های انسانی و غیرانسانی، موقعیت‌های مواجهه را شکل می‌دهند. آنچه این مواجهه را به سوی تفاهم می‌کشاند، پایبندی به اصول مواجهه صحیح است و پافشاری مصرانه بر دیدگاه‌ها و ارزش‌های فردی و نفی ساخته‌شدن ارزش‌های مشترک در دل مواجهه با موقعیت‌های جدید، وضعیتی را شکل می‌دهد که در آن مواجهه به هم‌آوردی و کشمکش‌های عینی منجر می‌شود. آنچه در سال‌های اخیر درباره پدیده نوجوانی با آن روبه‌رو هستیم، توافق نداشتن بر ارزش‌های سومی است که جامع ارزش‌های گروه‌های ذی‌نفع و متضاد در مواجهه با پدیده نوجوانی است و کشمکش‌هایی عینی را در کف جامعه دامن زده است. نمونه ملموس چنین نبود توافقی، تعارض‌هایی است که در این سنین میان والدین و نوجوانان رخ می‌دهد.

آنچه توافق را میسر می‌سازد، روی آوردن به گفت‌وگو و پایبندی به آداب آن است. اساسا هدف از برقراری ارتباط با دیگری، ایجاد اشتراک و تفاهم است و ملموس‌ترین راه برای رسیدن به چنین تفاهمی برقراری گفت‌وگوهای هم‌عرض در مواجهه نسل‌ها با یکدیگر است. گفت‌وگو دنبال هدف خاصی نیست. نباید فرض را بر این گذاشت که حقیقتی وجود دارد و باید گفت‌وگو، در نهایت طرف خطا کار را که معمولاً نوجوانانند) متقاعد سازد که حرف طرف مقابل را بپذیرد. گفت‌وگو خود هدف است. آنچه در گفت‌وگوهای بین نسلی در دوره کنونی اهمیت دارد، ایجاد فرهنگ سومی است که در آن طرفین دارای اختلاف ارزشی، بر سر اصول جدیدی به توافق برسند.

*صمیم، رضا. (۱۳۹۹). مواجهات نسلی و ثبات سیاسی در ایران معاصر؛ تفسیر پدیدارشناسانه موقعیت‌های مواجهه نسلی از ۱۳۴۰ تا ۱۳۹۸ تهران، پژوهشکده مطالعات راهبردی؛ تهران.

این روزها درباره پدیده نوجوانی زیاد سخن گفته می‌شود. اهمیت این دوره در رشد شخصیتی انسان در طول زندگی بر همه روشن است، به همین دلیل بحث‌ها و دغدغه‌ها درباره این دوره از زندگی در میان دغدغه‌مندان حوزه تربیت یافت می‌شود. مساله نوجوانی، مساله‌ای چندوجهی است و برای درک درست از این پدیده بایستی همه این ابعاد را در تعاملی روشن مورد توجه قرار داد. فارغ از این که کدام تعریف را از نوجوانی بپذیریم، نوجوانی بیش از هر متغیر دیگری بر ویژگی‌های روان‌شناختی این نسل تمرکز دارد. این پدیده در جامعه ایرانی که در طول دهه‌های گذشته تحولات گسترده در زمینه سیاسی، چالش‌های اقتصادی، جنبش‌های اجتماعی و تحولات فرهنگی خاصی را پشت سر گذاشته است، اهمیتی مضاعف دارد. این شرایط به خودی خود، ماهیتا، با آنچه تحت عنوان هویت از آن یاد می‌شود، در تعارض است.

هویت‌یابی را اصلی‌ترین دغدغه و نیاز این نسل بر شمرده‌اند. با این حال هویت لحظه‌درنگی است که فرد خود را فارغ از هیاهوهای جهان اجتماعی پیرامونش و منفک از تحولات بنیادین، تعریف می‌کند. به همین منظور، درست است که ویژگی هویت انعطاف و سیالیت است، نیازمند مکث، درنگ و سکون است. جامعه ما و آنچه در اطراف ما رخ می‌دهد، سال‌های سال است که با این لحظه درنگ فاصله دارد. آشفتگی، وضعیتی است که ذهنیت افراد جامعه را شکل می‌دهد و نوجوانان نیز از این وضعیت جدا نیستند. نوجوان، فارغ از جهان اطرافش، همواره در وضعیت ابهامی قرار دارد؛ زیرا مساله محوری نوجوانی مساله هویت است که با پرسش «من کیستم؟» همراه است.

این پرسش، آن قدر پیچیدگی و ظرافت‌های موشکافانه‌ای دارد که بر سختی‌اش بیفزاید. این وضعیت را در کنار تحولات روزافزونی که در بستر جهان اجتماعی رخ می‌دهد قرار دهید، فناوری‌های جدید، دائما در حال صورت‌بندی فرم خاصی از تعاملات هستند؛ ویژگی تعاملی بودن شبکه‌های اجتماعی، دائم ارزش‌های جدیدی را به افراد و خاصه نوجوانان معرفی و ارائه می‌کند، بحران‌های اقتصادی تکلیف آینده نوجوانان را نامشخص ساخته و ارزش‌های سنتی قدرتمند جامعه ایرانی، ذهن نوجوان را دوپاره کرده است؛ از سویتی، او با ارزش‌های جدید و رضایت‌بخشی از سایر فرهنگ‌ها آشنا شده و از

نگاه

مساله داشتن؛ این خود مساله است!

دانشمندان می‌گویند بچه‌ها از سه سالگی «چرا گفتن» را شروع می‌کنند. وقتی هم این کلمه را یاد می‌گیرند، احتمالا سوزن‌شان رویش گیر می‌کند و آنقدر آن را به زبان می‌آورند تا همه را عاصی کنند. آدم هرچه بزرگتر می‌شود، چهره‌های ذهنش بیشتر می‌شود اما جالب این که کمتر آنها را به زبان می‌آورد. اواصولا در این نقطه بیشتر می‌رود سراغ کتاب و حضرت گوگل!

تا این که می‌رسیم به نوجوانی، جایی که آدم بین کودکی و بزرگسالی معلق است. دنبال سوالات بزرگ می‌گردد با راه‌حل‌های بزرگتر. ما نوجوان‌ها ذاتا دلشان می‌خواهد برای مشکلات اطرافیان دنبال دلیل و راه‌حل بگردیم. حالا اگر این مساله، مساله خودمان هم باشد انگیزه‌مان برای حل‌کردنش خیلی بیشتر هم می‌شود. بگذرید رک و راست بگویم. اگر سوآلی که پیش آمده، مساله ذهنی خود ما نباشد؛ خود به خود از ذهنمان می‌افتد. مثل همان کارهایی که هر روز در دفتر برنامه‌ریزی‌مان می‌نویسیم ولی هیچ وقت جلوی‌شان تیک نمی‌خورند.

ساجده صداقت

اما از بین این همه مساله‌ای که جهانمان به آن مبتلاست، کدام یک مساله ماست؟ کدام کلمه است که با شنیدنش، گوش‌هایمان تیز می‌شود و قلب‌مان تندتر می‌زند؟ خانواده، کنکور، رسانه، نوجوان، کدام کلمه؟ کدام کلاف سردرگم؟ مساله شما کدام است؟ اگر از شما بپرسم در این چند ده سال تحصیل، کدام مطلبش یادتان مانده، لابد می‌گویید هیچ‌کدام. بعد کمی بیشتر فکرمی‌کنید و چیزی را می‌گویید که بیشتر از همه به آن علاقه دارید. شاید یک شعر از حافظ یادتان مانده باشد یا نکته‌ای که در پاورقی کتاب جامعه‌شناسی خوانده‌اید. به قول شاعر «هرچیز که در جستن آنی، آنی». المپیاد سواد رسانه‌ای، فقط برای آنهایی نیست که مساله‌شان رسانه‌هاست، اینجا دقیقا همان جایی است که شما مساله خودتان را پیدا می‌کنید. اگر خواننده ضمیمه نوجوانه بوده‌اید، حتما اسمش به گوش‌تان خورده، اگر هم نخورده که هزینه‌اش یک جست‌وجوی ساده است؛ به این نشانی imlc.ir

حضور مدیر و صاحب امتیاز

گالری حقدوست ارت از ایران

با دواتر معرق برجسته در نمایشگاه بین‌المللی

اکسپو دبی ۲۰۲۰

سایت: HaghdoustArt.ir

پیج اینستاگرام:

Haghdoust.artgallery

EXPO
2020

برگ سبز خودرو پژو پارس مدل ۱۴۰۰
به رنگ سفید شماره انتظامی ایران ۸۵
۲۹۶۹۳۸ شماره موتور 139B0225726
و شماره شاسی Mk134022 به نام رحمت
براهویی مفقود گردیده و فاقد اعتبار است.

دفترچه کار ثبت ساعت پایه یکم به
شماره ۱۰۵۸۶۱۸ به تاریخ صدور ۱۳۹۹/۵/۱۵ و
تاریخ انقضاء ۱۴۰۱/۴/۲۶ متعلق به جواد فلامرز
فولادی به شماره ملی ۱۲۸۹۵۱۶۳۳۲ مفقود و از
درجه اعتبار ساقط می‌باشد.

برگ سبز و سند و برگ کمپانی خودرو ۱۹۰ لوگان
مدل ۸۷ مشکی متالیک به نام اینجناب سعید آزاد
به شماره موتور 8200871592W012032 و شماره
شاسی NAALSRALD9A040241 و شماره پلاک
۲۳ س ۲۹۳ - ایران ۲۸ مفقود و فاقد اعتبار می‌باشد.

برگ سبز موتور سیکلت آپاچی زرد
شماره موتور 0E6AA2016143 شماره بدنه
180B8800105 NE8*** پلاک ۱۱۲-۶۱۶۸۲
محمد علی جهاندیده مفقود گردیده و
فاقد اعتبار است.